Advies aan B&W

Onderwerp

NRD MER Duurzame Polder

Datum	31 mei 2022	**Naam**	S. Ketelaars
Afdeling	Projectenbureau	**Portefeuillehouder**	J. P. Hooiveld

Wat adviseer je te besluiten?

1. In te stemmen met de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) Duurzame Polder en de procesaanpak voor het project Duurzame Polder.
2. Het College van B&W verzoekt de gemeenteraad om al dan niet wensen en bedenkingen ter kennis te brengen aan het College van B&W over de NRD en de procesaanpak voor het project Duurzame Polder.
3. Dit besluit openbaar te maken in afstemming met de gemeente ’s-Hertogenbosch.

Wat is de aanleiding voor dit advies?

- Aanleiding voor de NRD is de opvolging van het raadsbesluit van 28 januari 2021 over de Verkenning Duurzame Polder, waarbij onder meer de Duurzame Polder als geschikte locatie is aangewezen voor de opwek van grootschalige duurzame energieopwekking met windmolens en om de resterende RES-energieopgave van de gemeente Oss, inmiddels herijkt en vastgesteld op 0,514 PJ, te realiseren in samenhang met andere waarden en belangen waardoor een integrale gebiedsontwikkeling mogelijk is;
- Een tweede aanleiding is opvolging geven aan de bestuursovereenkomst Duurzame Polder waarover de gemeenteraad op 16 december 2021 heef besloten geen wensen en bedenkingen te hebben. De bestuursovereenkomst is naast de gemeente Oss ondertekend door de gemeente ’s-Hertogenbosch, provincie Noord-Brabant en het Ministerie van EZK.

Welk resultaat willen we bereiken?

Doel van dit voorstel is dat u instemt met de NRD Duurzame Polder met bijbehorende procesaanpak. Mede op basis daarvan zal de planvorming van het project verder opgepakt worden. De NRD is gebaseerd op het eindrapport van de Verkenning Duurzame Polder welke door de gemeenteraad is behandeld op 28 januari 2021. Voor het bepalen van de waarden en kansen voor integrale gebiedsontwikkeling wordt er niet alleen geput uit het eindrapport van de Verkenning, maar dienen ook de volgende door de raad vastgestelde beleidsdocumenten als basis:

- Gebiedsvisie Vitaal Buitengebied (2021)
- Landbouwvisie (2021)
- Routekaart Groen Blauw Natuur (2017)
- Agrarische Visie (2020)
- Visie recreatie en Toerisme (2020)
- Erfgoedvisie (2021)

De afgelopen maanden is ook gewerkt aan een Plan van Aanpak voor het project welke onder meer tot doel heeft om een vergunning te verlenen voor de windturbines voor 1 januari 2025. Het nu voorgestelde proces past binnen de bestaande kaders. Op bepaalde punten wijkt het beperkt af van het proces zoals dat is vastgelegd in de Bestuursovereenkomst en ook van een besluitpunt van het raadsbesluit van 28 januari 2021 (namelijk: andere processtappen en geen Programma, zie argumenten). De afwijkingen hebben geen inhoudelijke consequenties.

Welke argumenten zijn er voor dit advies?

1.1 De NRD vormt een goede basis voor het ontwerpend proces en de MER.

Bijgevoegd is de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voor de Milieueffectrapportage (MER) Duurzame Polder (zie bijlage 1). De NRD vormt het startpunt van de MER en is opgesteld op basis van de eerdere studies en input van de omgeving, zoals opgenomen in het Eindrapport 2e fase Verkenning. Dit vormde een brede basis voor het opstellen van de NRD en houdt rekening met alle belangen die eerder door de omgeving zijn geuit, maar ook door deskundigen zijn ingebracht.

Concreet is alle beschikbare output (met name kansen en waarden) in de NRD vertaald in een kader voor de reikwijdte en detailniveau voor de op te stellen MER (H.5 van de NRD). Dit kader bestaat uit diverse beoordelingscriteria waaraan alternatieven getoetst gaan worden, zoals gezondheid, luchtkwaliteit, ruimtelijke kwaliteit e.d.

Het onder argument 2 geschetste proces is daarnaast ook opgenomen in de NRD en vormt daarmee duidelijk kader voor het vervolg. Tegelijkertijd biedt de NRD nog veel ruimte voor de vormgeving en vulling van de MER zelf. In plaats van dat het al allerlei zaken vastlegt, vormt het juist een goed startpunt voor het ontwerpend onderzoek.

1.2 Met dit voorstel dragen we bij aan het tijdig realiseren van de RES doelstellingen om voor 2025 een vergunning te verlenen voor de realisatie van de windmolens.

De gemeenteraad heeft op 3 juni 2021 ingestemd met de RES 1.0 Noordoost Brabant, met de opgave om uiterlijk 1 januari 2025 vergunningen voor de opwek van duurzame energie te hebben verleend. Om deze doelstellingen te realiseren is het grootschalig opwekken van duurzame energie parallel aan het inzetten op energiebesparing c.q. het verminderen van de energievraag noodzakelijk. Dit voorstel zet de vervolgstap in het planproces van de Duurzame Polder. Zo komen we weer wat dichter bij de doelstelling van de gemeente om in 2050 energieneutraal te zijn. Daarnaast vormt de beoogde grootschalige opwek van duurzame energie een belangrijke pijler in het behalen van de gemeentelijke RES-opgave.

1.3 Met dit planproces kan een zorgvuldig proces plaatsvinden binnen een integrale gebiedsontwikkeling.

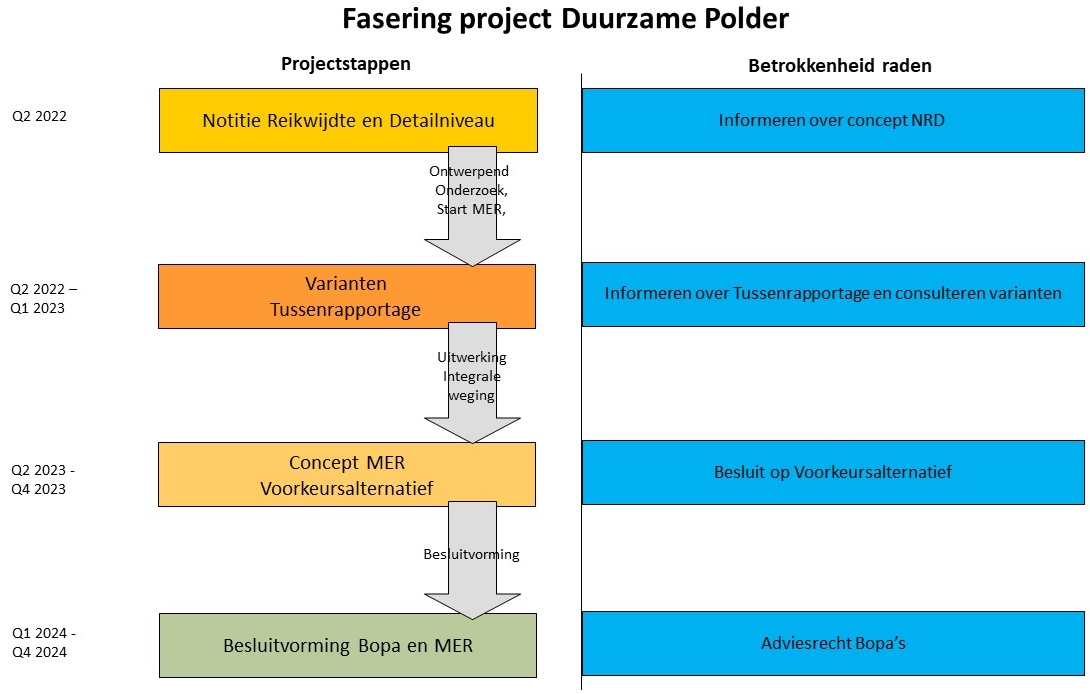
De basis voor het planproces van de Duurzame Polder is vastgelegd in de raadsbesluiten over de Verkenning Duurzame Polder (28 januari 2021), het raadsbesluit over de RES 1.0 (3 juni 2021)

en de Bestuursovereenkomst Duurzame Polder van 12 oktober 2021. Daarop aanvullend zijn voor het tot stand komen van de waarden en kansen voor integrale gebiedsontwikkeling de door de gemeenteraad eerder genomen besluiten over de Gebiedsvisie Vitaal Buitengebied, de Landbouwvisie en Routekaart Groen Blauw Natuur ook zeer relevant om als inhoudelijke basis in het planproces mee te nemen. Om te komen tot de mogelijkheden voor integrale gebiedsontwikkeling wordt er, naast het realiseren van de resterende RES energieopgave met windmolens, ook gekeken naar kansen voor onder meer (kringloop)landbouw en natuur/biodiversiteit.
Alle eerder benoemde documenten vormen een brede basis voor het opstellen van de NRD en houden rekening met alle belangen die eerder door de omgeving zijn geuit, maar ook door deskundigen zijn ingebracht en met de besluiten die door de raad eerder zijn genomen.

Er wordt rekening gehouden met verschillen in beleid en visie tussen beide gemeenten op de Duurzame Polder, zoals vastgelegd in de diverse beleidsdocumenten. Er ligt al een aantal beleidskaders voor de Duurzame Polder vast. Dit kan betekenen dat er verschillende kansen en waarden op de grondgebieden van beide gemeenten tot uitdrukking komen.

Plan van Aanpak

Op basis van de bestuurlijke en politieke kaders, is een planproces opgesteld in het Plan van Aanpak (zie bijlage 2). Op een aantal punten is een nuance aangebracht of is een iets andere proceskeuze gemaakt – dus geen inhoudelijke wijziging. Hiertoe is onderstaand schema opgenomen.

a. NRD

Allereerst zijn we dus gestart met de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) van de MER – zie argument 1. Deze NRD zal na de zomer ter inzage worden gelegd voor zienswijzen. Parallel daaraan starten we het ontwerpend onderzoek (zie hieronder).

b. Ontwerpend onderzoek, kansen en waarden
Het ontwerpend onderzoek start met het actualiseren van de kansen en waarden (op basis van de eerdere bevindingen en genomen besluiten). Dit gaan we samen met de omgeving doen. Daarbij worden de ambities uitgewerkt die in de NRD zijn benoemd, zoals op het gebied van onder meer (kringloop)landbouw, natuur, en biodiversiteit. Hierbij houden we rekening met het feit dat al veel waarden zijn vastgesteld door de raad en opgehaald in de eerdere fase van de Verkenning.

c. Ontwerpend onderzoek/MER, opstellen alternatieven integrale gebiedsontwikkeling
Na de fase van kansen en waarden, zal worden gewerkt aan het opstellen van alternatieven van een integrale gebiedsontwikkeling. Dit zal, opnieuw, primair in afstemming met de omwonenden en andere belanghebbenden (zoals ook initiatiefnemers) plaatsvinden. Belangrijk uitgangspunt is dat de omgeving voortdurend en vanaf het eerste moment invloed kan hebben en bij kan dragen aan het ontwerpend onderzoek.
Hierbij vindt dan continu een interactie plaats met de MER/milieuonderzoeken, zodat beide processen (MER en ontwerpend onderzoek) als één geheel functioneren. Deze fase van het ontwerpend onderzoek leidt tot een tussenrapportage met diverse alternatieven.
Ons voornemen is om in het tweede kwartaal van 2023 de raad te consulteren over deze tussenrapportage. Hierbij zullen we de raad meenemen bij de bevindingen tot op dat moment en de haalbaarheid en wenselijkheid van de geformuleerde alternatieven – zowel wat betreft milieu, ruimtelijke inpassing als wat betreft wensen vanuit de omgeving.

d. Ontwerpend onderzoek/MER, keuze voorkeursalternatief gebiedsontwikkeling
De input uit de raad over de tussenrapportage nemen we mee bij het vervolg van het ontwerpend onderzoek/MER, wat opnieuw in samenspraak zal worden vormgegeven met de omgeving. De bedoeling is om in dit proces een aantal alternatieven uit de tussenrapportage verder uit te werken en te onderzoeken. Dit zal vervolgens leiden tot een concept MER met Voorkeursalternatief (eind 2023). De keuze voor het Voorkeursalternatief wordt aan de raad voorgelegd ter besluitvorming.

e. Ruimtelijke procedure
Op basis daarvan kunnen de buitenplanse omgevingsvergunningen (Bopa's) worden opgesteld en de ruimtelijke procedures worden doorlopen (2024). Als onderdeel van de ruimtelijke procedure heeft de raad hierbij bindend adviesrecht.

Betrokkenheid raad

In het geschetste proces betrekken we zoals beschreven bij elke stap de twee betrokken raden (Oss en ’s-Hertogenbosch). Dit is ook in het schema gevisualiseerd. Daarnaast zullen we de raden gedurende het proces ook geregeld informeren via informatiebijeenkomsten en raadsinformatiebrieven.

Andere keuze instrumenten

In dit proces zal worden gewerkt met een MER, wat zal uitmonden in een integraal Voorkeursalternatief. Daarbij is niet meer gekozen voor het juridische instrument ‘Programma’, zoals hieronder toegelicht wordt. De randvoorwaardelijke uitgangspunten zoals genoemd onder het besluitpunt van Programma in het raadsbesluit van 28 januari 2021 blijven echter onverminderd van kracht. De redenen voor de gewijzigde proceskeuze op dit punt zijn:

- In de Bestuursovereenkomst staat aangegeven dat verderop afgewogen zal worden of van het Programma al dan niet gebruikt gemaakt zal worden. De regie voor Duurzame Polder is met de Bestuursovereenkomst overgedragen aan de gemeenten. Een programma is meer toegesneden op een overkoepelende regierol voor de provincie.
- Het Programma was bedacht als besluit op basis waarvan de PlanMER opgesteld zou kunnen worden. Nu we er voor kiezen om PlanMER en projectMER te integreren in één MER kunnen we de MER koppelen aan het voorkeursalternatief en BoPa. Koppeling aan een Programma is daardoor niet meer noodzakelijk;
- Door het opstellen van één MER en het laten vervallen van het Programma wordt het proces versneld, en blijft de gewenste ultieme datum voor besluitvorming van 1 januari 2025 in zicht;
- Onzekerheid Omgevingswet. Het is nog onzeker of de Omgevingswet tijdig van kracht wordt. Het Programma als juridisch instrument is pas mogelijk als de Omgevingswet van kracht is. Gezien de onzekerheid over de Omgevingswet is het proces zonder Programma robuuster.

Wat zijn kanttekeningen, tegenargumenten of risico’s?

1.1. ..

Waar moeten we rekening mee houden?

a. Financiën

Voor het project is een geactualiseerde begroting gemaakt van ruim 4,2 miljoen euro.
Met de bestuursovereenkomst hebben de vier betrokken partijen gezamenlijk € 1 miljoen ter beschikking voor het eerste deel van de volgende fase in het project. Alle vier de partijen stellen € 250.000,- beschikbaar, waarbij het een eenmalige bijdrage van het ministerie van EZK van € 125.000,- per gemeente betreft. De raad heeft € 250.000,- ter beschikking gesteld op 28 januari 2021. Dit bedrag is al in de begroting voor 2022 opgenomen. Daar komt € 125.000,- van het Rijk bij. Zodra het budget van € 1.000.000,- is gebruikt, neemt de provincie Noord-Brabant de rest van de voorfinanciering voor haar rekening gemaximeerd tot een bedrag van € 2 miljoen. Volgens de

bestuursovereenkomst dragen beide gemeenten en provincie ieder 1/3e van de meerkosten. Zoals gebruikelijk gaan we zoveel als mogelijk voorbereidings- en plankosten van de ruimtelijke besluitvormingsprocedures verhalen op de initiatiefnemers/ontwikkelaars. Dit geldt ook voor het resterende budget van € 1,2 miljoen.

b. Communicatie

Een open plan -en omgevingsparticipatieproces is een belangrijk uitgangspunt voor het project Duurzame Polder. We vinden het van groot belang dat iedereen in de omgeving van het project kan meedenken en meewerken aan de planvorming. Aspecten als de opstelling van de alternatieven en vormgeving van het ontwerp zijn zaken waarover we graag met omwonenden en andere belanghebbenden in gesprek willen. Dit zal primair gebeuren in de publieksbijeenkomsten en ateliers van het ontwerpend onderzoek. Daarnaast heeft in mei een startbijeenkomst van de klankbordgroep Duurzame Polder plaatsgevonden. Hierbij is als basis de samenstelling van de vorige klankbordgroep uit de eerdere fase van de Verkenning aangehouden, met de toevoeging van een aantal nieuwe partijen/organisaties. Deze klankbordgroep heeft hoofdzakelijk een procesmatige functie en zal periodiek bijeenkomen. De groep kan meedenken over het participatieproces, kan checken of de ingebrachte belangen een goede plek hebben gekregen en kan adviseren over het proces. De leden brengen hun kennis van het gebied en de over het gebied levende meningen in. Het besluit van de gemeenteraden om het plangebied aan te wijzen voor de opwek van duurzame energie staat niet ter discussie.

c. Uitvoering

Nadat het NRD is vastgesteld zal deze na de zomervakantie ter inzage worden gelegd. Zienswijzen worden meegenomen in de m.e.r. procedure.

d. Overlegd met

Dit voorstel is in samenwerking met de gemeente ’s-Hertogenbosch opgesteld. Intern is dit voorstel afgestemd met de afdelingen RO, LWE en het programma Energietransitie.

Bijlagen

- *Bijlage 1a: NRD MER Duurzame Polder - hoofdrapport*
- *Bijlage 1b: NRD MER Duurzame Polder - bijlagenrapport*
- *Bijlage 2: Plan van Aanpak*

Samenvatting

Om een vervolg te kunnen geven aan de samenwerking in de Duurzame Polder gericht op het tijdig realiseren van windenergie in de Duurzame Polder per 1 januari 2025 is het opstellen van een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) nodig. De NRD is de basis voor de m.e.r. procedure en het ontwerpend onderzoek.